

सम्पादकीय

अवस्था बदल्न, व्यति होइन

व्यवस्था बदल्नु पर्छ

संसदीय व्यवस्था कति कुरूप, घिनलाएदो, भ्रष्ट, नालायक र निकम्मा व्यवस्था हो, यो कति जनविरोधी र राष्ट्रविरोधी हुन्छ भने कुरा केही दशकयताको नेपालको संसदीय व्यवस्था, यहाँका संसदवादी दलहरूलाई हेरे काफी हुन्छ । पछिल्लो पटक नकली भुटानी शरणार्थी काण्ड र यसमा भएको संस्थानात भ्रष्टाचारले सिंगो संसदीय प्रणालीको वास्तविक चरित्रलाई उदांगो पारिदिएको छ । नेपाली नेता, प्रणालीलाई भ्रष्ट बनाइराख्ने, नेपाललाई गरिब बनाइराख्ने, नेपाली जनतालाई विदेश बाच्यता बनाइराख्ने र नेपालमाथि शासन गरिराख्ने साम्राज्यवादी र विस्तारवादी शक्तिहरूको अघोषित नीति र तिनै शक्तिहरूको दलालीमा आफ्नो राजनीतिक अस्तित्व धार्दै आएका संसदवादी पार्टीहरू र उनीहरूको सत्तास्वार्थका कारण आज देश थाहै नपाई उपनिवेश बन्न पुोको छ । विदेशी शक्तिकेन्द्रहरू नेपालभित्र सुक्ष्म व्यवस्थापनको तहमा खेल थालेका छन् । स्वतन्त्र हैसियतको राजनीति र राजनीतिक पार्टी पाउन मस्किल पर्दै गएको छ ।

भ्रष्टाचारका दूल्लुला काण्डहरू घटित भइरहन्छन् । तर ती घटनामा संलग्नहरूलाई कुनै कारबाही हुँदैन । उनीहरू राजनीतिक संरक्षणमा ढाकछापमा परिहर्न्छन् । अबौंको भ्रष्टाचार प्रधानमन्त्रीको तहमा, पार्टी अध्यक्षको तहमा सर्वदलीय भ्रष्टाचार हुन्छ । वाइडबडी काण्ड, पोखरा विमानस्थलको भ्रष्टाचार काण्ड, एनसेन प्रकरण, आयल निगमको जग्गा खरिदबिक्री प्रकरणमा सर्वदलीय भ्रष्टाचार छ । प्रतिपक्ष, सत्तापक्ष सबै मिलेर भ्रष्टाचार गर्न्छ, कमिसन असुल्न् । संसदीय सत्ता, व्यवस्था र सरकारका सबै अवयवहरू भ्रष्टाचारमा चुरुल्मुँ डुबेका छन् ।

नकली भुटानी शरणार्थी प्रकरणमा वहालवाला सचिव टेकनारायण पाण्डे पकाउ पर्नु, र यही प्रकरणमा एमालेका नेता तथा पूर्वमन्त्री टोपबहादुर रायमाझी, काप्रेसका नेता तथा पूर्व गृहमन्त्री बालकृष्ण खाँड लगायतको समेत यसमा संलग्नता भएको तथ्य बाहिरिनुले भ्रष्टाचारका ठुल्लुला प्रकरणमा मन्त्रीदेखि प्रधानमन्त्रीसम्म, सांसदेखि पार्टीको नेतृत्वसम्म, सामान्य कर्मचारीदेखि सचिव, मुख्यसचिवसम्म, अनि वकिलदेखि न्यायाधीशसम्मको संलग्नता हुन्ने गरेको पुष्टि हुँछ ।

भ्रष्टाचार, बैथिति, शोषण, विभेद र उत्पीडनको पर्याय बनिरहेको यो संसदीय व्यवस्थाको अग्रगामी विकल्प खोजिरहेका जनतालाई 'व्यवस्था ठिक, व्यक्ति मात्र बेठिक' भएको भद्रै 'व्यवस्था बदल्न्यौ, अब अवस्था बदल्न नयाँ पार्टी, नयाँ नेतृत्व' नारा दिँदै पहाडमा रवि लामिछानेको राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी, मधेसमा सिक्के राउतको जनमत पार्टी र रेशम चौधरीको नागरिक उन्मुक्ति पार्टी पछिल्लो निर्वाचनबाट राजनीतिमा उदाएका छन् । आमूल परिवर्तनमा पक्षमा रहेका आम जनतालाई यी नयाँ भनिएका पार्टीहरूले फेरि अल्मल्याएका छन्, भ्रमित तुल्याएका छन् र धुमिफिरी यही भ्रष्ट, नालायक, निकम्मा संसदीय व्यवस्थालाई जोगाउने, टिकाउने कुरा गरिरहेका छन् । जनता खासगरी युवापुस्ता धिनै 'नयाँ जोगी'ले धैंसेको खरानीका पछाडि दौडिरहेका छन् । र, पुराना संसदवादीहरूलाई नाज्ञेभार पारिरहेका छन् ।

तर आम जनताले बुझै पर्ने सत्य र यथार्थ कुरा के हो भने यी सबै काण्ड र प्रकरणको मुख्य कारण भनेको व्यक्ति होइन, व्यवस्था हो । यो प्रणालीमै समस्या भएका कारण व्यक्तिहरू जो कोही जुनसुकै पदमा गए पनि यो व्यथितिलाई बदल्न सक्दैन । र, देश र जनताको अवस्थामा कुनै सुधार ल्याउन सक्दैन । राजनीतिमा व्यक्ति होइन, व्यवस्था प्रधान र मुख्य कुरा हो । संसदीय व्यवस्थालाई कायमै राखेका भ्रष्टाचारलाई नियन्त्रण गर्नु, भ्रष्टाचारलाई शुन्यमा भार्दु भन्नु दिँदैसे रात पार्नु र आम जनसर्वाधारणलाई वेबकुफ बनाउनु मात्र हो । तसर्थ, आम जनता व्यक्ति बदल्नितर होइन, व्यवस्था बदल्नितर लामा जरूरी छ । यो व्यवस्था नवदलेसम्म, जनताको अवस्था किमार्थ बदलिने छैन । सबैलाई चेतना भया ।

परिवर्तनको सम्बाहक

सत्यतथ्य निष्पक्ष खबर तथा
विचारका लागि सधैँ हेन्ते र पढ्ने गराँ ।

www.moolbato.com

क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टी, नेपाल गठनको घोषणासभामा प्रस्तुत समसामयिक प्रस्तावहरू

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) र नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) का बिचमा पार्टी एकता भै मिति २०८० वैशाख १६ गते काठमाण्डौमा सम्पन्न भएको एकता अधिवेशनद्वारा क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टी, नेपालको गठन भएकोले केही समसामयिक प्रस्तावहरू पारित गरेको थियो । ती पारित समसामयिक प्रस्तावहरू २०८० वैशाख १८ गतेको क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टी, नेपाल गठन भएको घोषणासभामा पढ्ने सुनाइएको र ती पारित समसामयिक प्रस्तावहरू निम्न छन् :

एकताअधिवेशन द्वारा पारित समसामयिक प्रस्ताव

- नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) र नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) का बिचमा पार्टी एकता भै मिति २०८० वैशाख १६ गते काठमाण्डौमा सम्पन्न भएको संयुक्त अधिवेशन द्वारा क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टी, नेपालको गठन भएकोले उक्त अकात्मका गठन भएकोले । उक्त एकता अधिवेशनले निम्नलिखित समसामयिक प्रस्तावहरू पारित गरेकोले :-
१. वर्षमान दलाल संसदीय सत्ता र व्यवस्थाका विकल्पमा संयोगी जनगणन्त्र नेपालको स्थापना हुनु पर्दछ ।
 २. देशको भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय स्वाधीनता र सार्वभौमिकताको ढुढापूर्वक रक्षा एवं सम्बर्धन गर्नु पर्दछ ।
 ३. देशको स्वाधीनता र सुरक्षाको प्रतिकूल रहेको एप्सीसी लागायतका कार्यक्रम र सम्झौताहरू तत्काल खालेर गर्नु पर्दछ र कार्यान्वयनमा रोक लगाउनु पर्दछ ।
 ४. नेपालको राष्ट्रिय स्वाधीनताको प्रतिकूल नहुनेगरी नेपाली नागरिकलाई सुलभ र सुगम ढाँगे नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र प्रदान गर्नु पर्दछ ।
 ५. उत्पीडित जातिहरूलाई आत्मनिर्णयको अधिकारको सैद्धान्तिक स्वीकृतिसहित जातीय स्वायतता र स्वशासनको व्यवस्था गर्नु पर्दछ ।
 ६. आमाको नाम बाट नागरिकता दिने कानुनलाई आपूरुतपूर्णपमा कार्यान्वयन गर्नु पर्दछ ।
 ७. सामाजिक विकासलाई र सुरक्षाको प्रतिकूल रहेको बोक्सी, छाउपडी, दाइजो लगायत घेरेलुहिसाको पूर्णरूपमा उन्मूलन गर्नु पर्दछ ।
 ८. उद्योग, वाणिज्य र व्यापारको द्वेषमा राख्ने तिने व्यवस्था गर्नु पर्दछ र कुनैपनि नेपाली नागरिक स्वास्थ्योपचारबाट बंचित नहुने व्यवस्था हुनु पर्दछ ।
 ९. देश र जनताको सर्वतोमुखी र बहुआयामिक विकासलाई अगाडि बढाउनका निमित नेपालको राष्ट्रिय सुरक्षा (नेशनल सेक्युरिटी) को खाका (ब्ल्युप्रिन्ट) तयार गरेर देशको समग्र प्रकृतिक स्रोत र मानवीय संसाधनलाई योजनबद्ध ढाँगले अधिकतम रूपमा प्रयोग गरी विकसित एवं सम्पूर्ण राष्ट्रिय निर्माणको कार्ययोजना तयारी कार्यान्वयन गर्नु पर्दछ ।
 १०. बेरोजगारी समस्याको अन्त्यगरि विदेशिका
 ११. युवाजनशक्तिलाई स्वदेशमै रोजगारीको अवसर प्रदान गर्नु पर्दछ र रोजगारको व्यवस्था नहुदा सम्प्रेरोजगारहरूलाई जीवन यापनकालागि न्यूनतम भत्ताको व्यवस्था हुनु पर्दछ ।
 १२. मजदूरहरूलाई आस्थाको आधारमा सञ्चितहुने र जायज मागकालागि सञ्चर्षणगर्ने अधिकारको सुनिश्चित प्रदान गर्नु पर्दछ ।
 १३. किसानहरूका लागि समयमै सस्तो र सहालियत मूल्यमा मत, बिउको व्यवस्था गर्नु पर्दछ र कृषीजन्य उपभोग वस्तुहरूमा देशलाई आत्मनिर्भर बनाउनु पर्दछ ।
 १४. अल्पसंख्यक, सीमान्तरकृत र दुर्गमक्षेत्रका जनसम्पुद्याको सर्वान्वयनमा रहेको लागि विशेष योजना तथा कार्यक्रम बनाउन गर्नु पर्दछ ।
 १५. दलितमाथि हुने भेदभाव र छुवाखुलाई व्यवहारतः अन्त्यगर्न कडाईकासाथ कानूनी व्यवस्था कार्यान्वयन गर्नु पर्दछ ।
 १६. "मिटरब्याज" पीडित जनताहरूको समस्या तत्काल समाधान गरी पीडक सुदूरोरहस्तलाई कडा कानूनी कार्यान्वय हुनु पर्दछ ।
 १७. उद्योग, वाणिज्य र व्यापारको द्वेषमा राख्ने तिने व्यवस्था गर्नु पर्दछ र क्षेत्रमा राख्ने व्यवस्था गर्नु पर्दछ ।
 १८. देशव्यापिस्पमा भएको अव्यवस्थित पूर्वाधार विकास कार्यक्रमका कारणले वातावरणमा खललपुरी अत्यधिक प्रदूषण बढाउन गर्ने त्यक्तिमात्र र रोकन गर्नु पर्दछ ।
 १९. राज्यका सबै अन्तरिक्ष (सरकार, संसद र अदालत) एवं सबै संघ-न्याय (संघीय न्याय) राख्ने व्यवस्था गर्नु पर्दछ ।
 २०. जनयुद्धकालिन मुद्दाहरूलाई "सत्य निरूपण तथा

विश्व ट्रेड युनियन महासङ्घ

World Federation Of Trade Unions (WFTU)

Co-ordination Committee

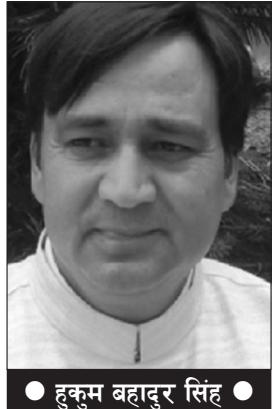
Kathmandu, Nepal

Email : wftunepal1@gmail.com, Tel: +977 1 4258891, Mobile : 9851086524

मिति : २०८०।०१।१९ (मे १, २०२३)

१३४ औ

मार्क्सको २०५३ औ जन्मशताब्दीका सन्दर्भमा: मार्क्स मार्क्सवादी हुनेकेला सम्मको जीवनी

● हुकुम बहादुर सिंह ●

भूमिका

आज मे ५(५ मई १९९६) मार्क्सको २०५३ औ जन्मशताब्दीको दिन हो। यो सत्य हो कैन पनि व्यक्ति जन्मदे मार्क्सवादी हुँदै—मार्क्ससम्म पनि हुँदैन। त्यहाँ एउटा प्रक्रिया हुँछ, जसको माध्यमबाट विचारहरू र दृष्टिकोणहरूको विकास गरिन्छ, सुत्रवद्ध गरिन्छ र आधारभूत आकार लिन्छन्, जसलाई विचार भिन्नन्छ। स्वभावत मार्क्स पनि यस्तो प्रक्रियाबाट गुज्रनु पर्दछ र त्यसरी गुज्रिए तै उहाँले जसलाई हामी आज मार्क्सवाद भन्दछौं, त्यसको आधारभूत सत्यतालाई पता लगाउन र पक्कडन सक्नु भयो। विचारको यो प्रक्रिया मूलत ठेस अनुभवहरू, जसलाई उहाँले पार गर्नु भएको थियो, त्यसद्वारा निर्धारित गरिएको थियो। त्यसकारण यसलाई गहिरो गरि बुझनका लागि हामीले यी महान् शिक्षकका सुख्ताती जीवनका अनुभवहरूतर्फ संक्षिप्त ध्यान दिन आवश्यक छ।

कार्ल मार्क्स

कार्ल मार्क्सको जन्म ५मे १८१८मा अहिलेको जर्मनको भुगाम हो, त्यसवेला रेनिस प्रसियाको टायरभन्ने शहरमा भएको थियो। उहाँका बाट, हिएरिक मार्क्स, जो शहरका एक जना उच्च वकिल थिए। त्यो परिवार सम्पन्न र सुसंस्कृत थियो, तर क्रान्तिकारी भने थिएन्। मार्क्सका आमा र बुवा दुवै पुस्तोदी यहुदी पुजारीबाट आएका थिए। यसरी यद्धपि उनीहरू आर्थिक रूपले सम्पन्न थिए, उनीहरूले प्रश्नीयाको यहुदी विरोधी वातावरणमा सामाजिक विभेदको सामना गर्नु परेको थियो। १८१६मा मार्क्सका बुवालाई बलजप्ती कृष्णीयानीती धर्म मान वाच्य पारियो किनभने प्रश्नियन सरकारले यहुदीहरूलाई कानुन बोकालात अभ्यास गर्न नपाइने कानुन ल्यायो। त्यसैगीरी १८२४मा अर्को प्रश्नियन कानुन पास गच्छो जसले नन क्रिटीयनहरूलाई सरकारी स्कूलहरूमा भर्ना हुनबाट बाँचित गच्छो। यो बाट पाउन हेनरिक मार्क्सलाई, उनको छोरा मार्क्सलाई, उनका सबै भाइहरू र बहिनीहरूलाई ब्याप्टाइज गर्न वाच्य पारियो। यसरी, यद्धपि उनलाई संगठित धर्ममा विश्वास थिएन्, मार्क्सको बुवालाई केबल उनका बालबच्चालाई रामो शिक्षा र आफ्पो पेशालाई निरन्तरता दिन उनलाई नयाँ धर्म अपनाउन वाच्य पारियो।

मार्क्सको गृहनगर ट्रायर जर्मनको ज्यादै पुरानो शहर थियो, जो शतादीअंदैरेखि रोमन बादशाहहरूको निवाश रहदै आएको थियो र पछि त्यो शहर र त्यस वोरोपीरोको क्षेत्र एउटा धार्मिक प्रशासन सहित क्याथोलिक विशपको निवास भयो।

आगस्त १७९४मा फ्रेन्च फौजले त्यो शहरमाथि कब्जा गच्छो, आफ्नो शासन स्थापना गच्छो र फ्रेन्च क्रान्तिको विचार र संस्थाहरू अन्तर्गत आयो। यो शहर पुन फ्रशियन राजाको अधिनमा आयो, जब १८१५मा फ्रान्सको नेपोलियनको हार भयो। यसरी मार्क्सको जन्म र उनको युवाको समयमा यसले फ्रेन्च क्रान्तिको २१ वर्षको निर्सित प्रभावलाई अफै असर पारियो। ट्रियर एउटा सानो शहर थियो, त्यसवेला त्यसको जनसंख्या करीब १२ हजार मात्रै थियो। यो वोरीपरि क्षेत्रको वासिन्दाको लागि एउटा बजार थियो, जुन सयो वर्षदेखि एउटा प्रशिद्ध रंगिस बनाउने क्षेत्र थियो। यहाँका वासिन्दामा सरकारी कर्मचारी, पुजारीहरू, साना खालका व्यापारीहरू र हस्तकलाका कालीगढहरूआदि थिए। यो क्षेत्र औपेंगिक क्रान्तिद्वारा अछुनो थियो र यसरी आर्थिक रूपले तुलनात्मक रूपमा पिछिएको

थियो। मार्क्सको जवानीको समयमा यो गरीबीको उच्च स्तरमा रहेको थियो। १८३० मा दिइएको सरकारी तथ्याङ्कमा यहाँको वेरोजगारी चित्र प्रयोग चारामा एक जना मात्रै थियो, यद्यपि वास्तविक चित्र त त्यो भन्दा पनि धेरै माथि थियो। भिख मानेहरू र वेश्याहरू सामान्य जस्तै थिए र सासाना चोरीजस्ता अपराधी काम त अतीत नै उच्च थिए। यसरी मार्क्स धेरै कम उमेरको समयदेखि गरीबीको मारपा परिहरेको मजदुर वर्हाहरूको दुःख दर्दका साठी थिए। प्राथमिक पाठशालाको अध्ययन पछि, मार्क्स १८३१मा फ्रेडरिक वीलहेम जिम्नासियम(सेकेन्डरी स्कूल) मा भर्ना हुनु भयो, जहाँबाट उहाँले १८३५मा पास गर्नु भयो। तीन हप्तामै उहाँलाई अरु अध्ययनका लागि विश्वविद्यालयको कानुन शास्त्रामा पठाइयो, जो बोन शहर(एउटा महत्वपूर्ण शहर जो आज जर्मनीको संयुक्त राजधानी भएको छ)को ट्रियरदेखि ४० माइल टाडा थियो। मार्क्स, जर्मिसको सम्भव सिकाइको चाहना सहित तुरन्तै कानुन वाहेक अन्य नौ वटा कोर्षहरू जसमा कविता, साहित्य, कला आदिमा भर्ना हुनु भयो। उहाँ पहिलेत लेक्चरहरूमा नियमित हुनुभ्यो, तर क्रमस चाहना हराउदै गयो खासगरी कानुनको लेक्चरहरू, जसलाई उहाँले सुख्खा र असन्तुष्टिपूर्ण पाउनु भयो। उहाँले पहिले छ बाट चार र अनि चारामा घटाउनु भयो। उहाँले आफै अध्ययन गर्ने निस्चित गर्नु भयो र छिटै विद्यार्थीहरूको आँधीपूर्ण जीवनमा संलग्न हुनुभयो, जसको उहाँ छिटै नेता हुनुभयो। कविता लेखेमा उहाँको गहिरो इच्छाले गर्दा उहाँ विशिष्ट व्यक्तिका रूपमा, क्रान्तिकारी विद्यार्थीहरूद्वारा स्थापित युवा कविहरूको एउटा सर्कलमा संलग्न हुनुभयो। सामन्ती कुलीनहरू र युंजीपातिका छोराहरू बीचको लगातारको सङ्घर्षमा उहाँ छिटै पुँजीपातिका छोराहरूको समूहका नेता बन्नु भयो। उहाँ प्रायजसो मुक्केकाजमा संलग्न हुने र कहिलेकाही चाकु लिएर तरवार दिने पनि गर्नु हुन्न्यो। जसका लागि उहाँ एक पटक पिरपतार पनि हुनुभएको थियो र उहाँमाझि पुलिस केश पान भएको थियो। उहाँलाई एक दिन रक्सी खाएर मातिएको र शान्ति खलबल्याएको भद्रै विद्यार्थीको जेलमा राखिएको थियो। मार्क्स, एउटा तरवार युद्धमा उहाँको दाहिने आखीभौमाथि घाइते समेत हुनुभएको थियो। यसले गर्दा उहाँका बुवाले उहाँलाई बोन विश्वविद्यालयबाट फिकेर अगस्त १८३६मा ट्रियरमा फिर्ता गरेका थिए। जब उहाँ ट्रियरमा थियो, उहाँ गोप्यरूपमा एउटा विद्यालय र प्रसियन सरकारी कर्मचारी बरोन भोन वोष्टफालेनको छोरी जेनी भोन वोष्टफालेनसंग विवाह हुनु भयो। जेनी, उहाँभद्रा चार वर्ष जेठी हुनुभ्यो र मार्क्स, केटाकेटी प्रेममा जसले मार्क्स अफै स्कूलमा रहाउने भोन वोष्टफालेनको थियो। उहाँले उहाँलाई बोन विश्वविद्यालयबाट फिकेर अगस्त १८३६मा ट्रियरमा फिर्ता गरेका थिए। जब उहाँ ट्रियरमा थियो, उहाँ गोप्यरूपमा एउटा विद्यालय र प्रसियन सरकारी कर्मचारी बरोन भोन वोष्टफालेनको छोरी जेनी भोन वोष्टफालेनसंग विवाह हुनु भयो। यसले गर्दा उहाँलाई बोन विश्वविद्यालयमा पढाउने गर्दै र १८३०मा मेरे उनका अनुयायी थिए। तीनीहरू प्रशिद्ध जर्मन दार्शनिक फ्रेडरिक हेगेल, जसले बर्लिन विश्वविद्यालयमा पढाउने गर्दै र १८३०मा मेरे उनका अनुयायी थिए। यसले दार्शनिक व्याख्यान दिने कोशिस गरे र यसको अर्थ उद्योगपतिहरूद्वारा जो सामनहरूको सुरु गर्नु भयो जसमा उहाँले प्रसिद्ध अग्रेज अर्थसार्टीहरूका कामहरूको बरेमा सबै जसो पढनु भयो। क्रान्तिकारीहरूसंगको क्रान्तिकारीहरूलाई प्रशियन अन्तर्गत अनुभवहरूलाई र अरु अध्ययनको उहाँमा प्रभाव पायो। यी दोषी जीवितमा बिहारी अधिकारीहरूको प्रजातान्त्रीक प्रतिपक्ष आन्दोलनमा अतीत नै पग्नहरूपले भागलिन अनि उहाँको राइने भूभाग प्रदेश र वेष्टफालियाको छिमेकी प्रदेशमा विकास गर्दै जानकालागि मदत गयो। यी प्रदेशहरू जोसँग फ्रेन्च सामन्ती सुधार विरुद्ध स्वतन्त्रता अनुभव थियो फ्रशियन राजाका प्रमुख विरोधी केन्द्रहरू थिए। औद्योगिककारणले पनि पुँजीपातिको खासगरी कोलोनेमा, राइने भूभागको सबैभन्दा धनि शहर, विकासका लागि नेतृत्व गरेको थियो। यसको अर्थ उद्योगपतिहरूद्वारा जो सामनहरूको सुरु गर्नु भयो जसमा उहाँले प्रसिद्ध अग्रेज अर्थसार्टीहरूका कामहरूको बरेमा सबै जसो पढनु भयो। क्रान्तिकारीहरूसंगको सम्पर्कहरू र अरु अध्ययनको उहाँमा प्रभाव पायो। यी दोषी जीवितमा बिहारीहरूलाई प्रतिपक्षित हुन्न्यो।

देखि अन्तिम कामहरू पढ्ने गर्नु भयो। उहाँको भुकाव दर्शनतीर थियो, सधैभरी सावधभोम अर्थ पता लगाउन कोशिस गरिरहने: सधैभरी सिद्धान्त, परिभाषाहरू र अवधारणाहरूलाई पूर्णताका लागि खालीपन हुनुभयो। जीवितमा बिहारीहरूको प्रजातान्त्रीक प्रतिपक्ष आन्दोलनमा अतीत नै गहनहरूपले भागलिन अनि उहाँको राइने भूभाग प्रदेश र वेष्टफालियाको छिमेकी प्रदेशमा विकास गर्दै जानकालागि मदत गयो। यी प्रदेशहरू जोसँग फ्रेन्च सामन्ती सुधार विरुद्ध स्वतन्त्रता अनुभव थियो फ्रशियन राजाका प्रमुख विरोधी केन्द्रहरू थिए। औद्योगिककारणले पनि पुँजीपातिको खासगरी कोलोनेमा, राइने भूभागको सबैभन्दा धनि शहर, विकासका लागि नेतृत्व गरेको थियो। यसको अर्थ उद्योगपतिहरूद्वारा जो सामनहरूको सुरु गर्नु भयो जसमा उहाँले प्रसिद्ध अग्रेज मजदुर वर्गीय क्रान्तिकारीहरूसंतको नियमित सम्पर्कबाट निकै फाइदा भयो। सोही समयमा मार्क्सले राजनीतिक अर्थतन्त्रको अध्ययन उद्योगपतिहरूद्वारा जो सामनहरूको सुरु गर्नु भयो र एउटा अवधारणाको अधिकारहरूलाई प्रसिद्ध अग्रेज अर्थसार्टीहरूका कामहरूको बरेमा सबै जसो पढनु भयो। क्रान्तिकारीहरूसंगको सम्पर्कहरू र अरु अध्ययनको उहाँमा प्रभाव पायो। यी दोषी जीवितमा बिहारीहरूलाई प्रतिपक्षित हुन्न्यो।

तीब्र गतिमा बिहारीहरूको प्रजातान्त्रीक प्रतिपक्ष

नेपाली...

छन्। जनताले खोजेको सही विकल्प हामी हैं। अब हामी जनताको नेतृत्व छाँडै र जनताले खोजेको नयाँ जनवादी व्यवस्था क्रान्ति गरेर ल्याउँँगौं।”

उहाँले साम्राज्यवादले नेपालमा पुराना दलालहरूको विकल्पमा नयाँ नयाँ दलालहरू तयार पारिहेको र नयाँ दलाल मार्फत पूर्णरूपमा बद्दाम र असफल संसदीय व्यवस्थालाई टिकाउन षड्यन्त्र गरिहेको चर्चा गर्दै उहाँले भनुभयो, “संसदीय व्यवस्था टिकेको क्रान्तिकारी नेपाली सर्वहारावर्ग कमजोर भएर मात्र हो। सर्वहारा वर्ग भनेको सिह हो र अरु भनेका स्थाल हुन्। सिह अहिले कमजोर भएको बेला स्थालहरू कराइहेका छन्। सिह बलियो भएर गर्जन थालेपछि स्थालहरूको भागभाग हुँछ।”

उहाँले पार्टीका नेता कार्यकर्ता र क्रान्तिकारी जनताको साथ पाए फेरि पनि क्रान्तिको नेतृत्व गरेर क्रान्तिलाई लक्षित गतव्यसम्म पुरानामै औंट, साहस र हिमत रहेको भन्दै आफूहरू तै नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनको मूल प्रवाह भएको बताउनु भयो।

उहाँले भनुभयो, “जसले इतिहासका विभिन्न कालखण्डमा भएका आन्दोलन, संघर्ष र बलिदानको स्वामित्व लिन्छ, उनै आन्दोलनको मूल प्रवाह हुँछ। हामी बारा, पर्साको किसान आन्दोलन, भापा विद्रोह, ०४६ सालको जनआन्दोलन, दशवर्षे ऐतिहासिक महान जनयुद्ध सबैको स्वामित्व लिन्छन्। ती सबै संघर्षमा भएको बलिदानको उच्च सम्मान गर्दै। हामी नै ती सबै

नेपाली समाजमा विद्यमान तमाम समस्याहरूको सविस्तार चर्चा गर्दै उहाँले सामन्त, दलाल तथा नोकरशाही पुँजीवादमा आधारित संसदीय व्यवस्था रहेसम्म नेपालमा स्थिरता कहिल्यै पैदा हुन नसक्ने ठोकुवा गर्नुभयो। उहाँले भनुभयो, “अस्थिरताको मुख्य कारण भनेकै संसदीय व्यवस्था हो। संसदीय व्यवस्था नै भ्रष्टाचार र कमिसनको उपज हो। अब नेपालमा संसदीय व्यवस्था राख्नु हुन्। यसलाई जैदेखि उखेलेर फाल्नै पर्छ। त्यसैले क्रान्ति अपरिहार्य छ। अनिवार्य छ। र, अवश्यकाचारी छ।”

क्रान्तिकारी चेतना र क्रान्तिकारी पहलकदारीको परिणामस्वरूप एकताबद्ध भएका चर्चा गर्दै उहाँले विचार, राजनीति, संगठन, आवश्यकता र बुझाइको हिसाबले यो पार्टी एकता नयाँ उचाइको बढाओ।

उहाँले अहिले प्रायः सबै संसदवादी पार्टीभित्र पुराना नेताका विरुद्ध युवा नेतालाई अगाडि सार्वे, पुराना संसदवादी पार्टीको विकल्पमा नयाँ संसदवादी पार्टी निर्माण गर्ने डिजाइन चलिरहेको चर्चा संसदीय व्यवस्थालाई अब साम्राज्यवादीहरूको जुनसुकै डिजाइनले पनि टिकाउन नसक्ने ठोकुवा गर्नुभयो।

उहाँले कम्युनिस्ट आन्दोलनमा क्रान्ति युवाहरूले गर्नेन्, बुढाहरूबाट क्रान्ति हुँदैन भनेर निकै ठूलो भ्रम छरिएको चर्चा गर्दै उहाँले क्रान्ति युवाले होइन, सही क्रान्तिकारी विचार र दृष्टिकोणले गर्ने स्पष्ट पार्नुभयो। उहाँले भनुभयो, “क्रान्ति गर्नलाई क्रान्तिकारी विचार र दृष्टिकोणसहितको क्रान्तिकारी पार्टी चाहिन्छ। बढाओ। ताउँमा यदा

क्रान्तिकारीहरूबीचको एकता अपरिहार्य नेकपा (बहुमत)का सल्लाहकार

रहेको बताउनु हुँदै एकता र ध्वनीकरणको प्रक्रियामा आउन छरिएर रहेका सबै

क्रान्तिकारीहरूलाई आव्हान गर्नुभयो।

त्यसैगरी एकता धोषणा वक्तव्य वाचन गर्दै पार्टीका कार्यालय सदस्य तथा युवा नेता उदयबहादुर चलाउने दिपकले क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टी, नेपालले अब क्रान्तिलाई नयाँ ढाँगले भनुभयो, “क्रान्ति गर्नलाई क्रान्तिकारी विचार र दृष्टिकोणसहितको क्रान्तिकारी पार्टी चाहिन्छ।

समितिका अध्यक्ष असरे काकाले आफू ८० वर्ष पुऱोको भएपनि आफूमा क्रान्तिकारी जोश र क्रान्ति

पूरा गर्ने संकल्प र प्रतिबद्धतामा कुनै कमी नआएको बताउनु भयो। उहाँले क्रान्तिको बाटो कठिन भए पनि क्रान्ति असम्भव नरहेको स्पष्ट पार्नुभयो र क्रान्ति पूरा गर्ने दिशामा साहसका साथ संगठित गर्ने र व्यवस्थित रूपमा आगाडि बढाउने बताउनु भयो।

प्रक्रियामा अगाडि बद्न र क्रान्तिको अग्रमोर्चीमा सम्हाल्न क्रान्तिकारी मजदुरहरू तयार रहेको समेत विश्वास दिलाउनु भयो।

महासंघका अर्को नेता विनोद थापाले पनि आम मजदुरहरूले भोमु परेका तमाम समस्याहरूको चर्चा गर्दै क्रान्तिले मात्र मजदुरहरूका समस्याहरू समाधान हुने स्पष्ट पार्नुभयो।

पार्टीका कार्यालय सदस्य हेमन्तप्रकाश ओली सुदर्शनले सञ्चालन

आन्दोलन, संघर्ष र युद्धका सच्चा उत्तराधिकारी हैं। हामी नै साँचो अर्थमा नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनको मूलप्रवाह हैं।”

उहाँले नयाँ जनवादी क्रान्तिकारी लागि नेपाली जनताले विभिन्न कालखण्डमा धेरै रागत बगाएको, त्याग, वीरता र बलिदानका अद्वितीय कीर्तिमानहरू कायम गरेको चर्चा गर्दै अब संसदीय व्यवस्थाप्रतिको जनताको

त्याउँदैमा क्रान्ति हुने होइन। सही क्रान्तिकारी विचार दृष्टिकोणले मात्र क्रान्ति हुँछ। त्यसै कारण हामीले कमरेड किरणलाई अगाडि लगाए पार्टी एकता गरेका हैं। क्रान्ति आवश्यक छ। सम्भव छ। हामीले सम्भव बनाएर देखाउँँगौं।”

पार्टीका बरिष्ठ नेता तथा कार्यालय सदस्य एवम् एकता धोषणा सभाको

आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्सलाई हातियारको रूपमा प्रयोग गरिहेका छन्। सर्वहारावर्गले पनि नयाँ प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरेर नै क्रान्तिमा विजय हाँसिल गर्न सक्छ। परिस्थितिको सापेक्षतामा क्रान्तिकारी साधनहरूको प्रयोग गर्दै क्रान्तिको प्रक्रिया आगाडि बढ्छ। र, बढाउने छरिएर रहेका सबै क्रान्तिकारीहरूलाई एकता र ध्वनीकरणमा आउन आव्हान समेत गर्नुभयो।

पार्टी एकता धोषणा सभालाई सबैको खोजिरहेको चर्चा गर्नुहुँदै बाबुरामको नयाँ शक्ति, रविन्द्र मिश्रको विवेकीर्णील साभादारेखि रविलामिछनेसम्मको राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी आदि सबैको पछाडि साम्राज्यवादी डिजाइन र षड्यन्त्र रहेको दावी गर्नुभयो।

कार्यक्रममा अतिथिको रूपमा आप्सो मनत्व राख्नुहुँदै नेकपा (मशाल)का नेता चिनामण पौडेलले संयोजक कमल चौधरीले पनि नयाँ जनवादी क्रान्तिको कार्यभार पूरा गर्ने स्पष्ट पार्दै पार्टीभित्र रहेको केही असभदारीहरूलाई हटाउँदै चाँडै क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टी, नेपालले नेतृत्वादी भूमिका खेल्ने विश्वास व्यक्त गर्दै नयाँ जनवादी क्रान्तिको कार्यभार पूरा गरी वैज्ञानिक समाजवादी विश्वास दिलाउनु भयो।

धोषणा सभालाई सम्बोधन गर्दै पूर्व

त्यसैगरी पूर्व नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का सल्लाहकार समितिका संयोजक कमल चौधरीले पनि नयाँ जनवादी क्रान्तिको कार्यभार पूरा गर्न दुवै पार्टीको एकताबाट बनेको क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टी, नेपालले नेतृत्वादी भूमिका खेल्ने विश्वास व्यक्त गर्दै नयाँ जनवादी क्रान्तिको कार्यभार पूरा गरी वैज्ञानिक समाजवादी क्रान्तिको दिशामा आगाडि बद्न

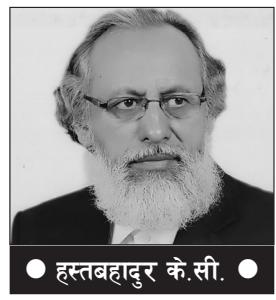
गरेको पार्टी एकता धोषणा सभामा सामना साँस्कृतिक परिवार लगायतका कलाकारहरूले जोशिला क्रान्तिकारी गीत तथा नृत्य प्रस्तुत गरेका थिए।

कार्यक्रममा पार्टीका नेता कार्यकर्ता र जनसमुदायको खचाखच उपस्थिति रहेको थियो। कार्यक्रममा पार्टीका सबै कार्यालय सदस्यहरूको मञ्चमा उपस्थिति रहेको थियो।

सन्दर्भ २०५४ मार्क्स जयन्ती

कार्ल मार्क्सको क्रान्तिकारी जीवन यात्रा

● हस्तबहादुर के.सी. ●

यो आलेख साम्यवादका सिद्धान्तकार कार्लमार्क्सको क्रान्तिकारी जीवन्यात्रासँग सम्बन्धित रहेको छ। जुन कठिन यात्राले कार्ल मार्क्सलाई वास्तविक मार्क्स बनायो।

साम्यवादका सिद्धान्तकार कार्ल मार्क्स ५ मई १८२४ मा प्रशाको राइन प्रसियाको प्रात्तभित्र पर्ने ट्रियर शहरमा जन्मिनु भएको थियो। वहाँका पिता वकिल र यहुदी थिए, पछि १८२४ मा उनले इसाई प्रोटेस्टेन्ट धर्म स्वीकार गरे र उनको नाम हाइनरिख मार्क्स बन्यो। मार्क्सको परिवार सुखी र सुसंस्कृत थियो। ट्रियरका विशेष पाठशालाको अध्ययन पुरा गरी मार्क्स पहिले बोन र पछि बर्लिन विश्वविद्यालयमा दाखिल हुनु भयो। त्यहाँ मार्क्सले कानुन, इतिहास र दर्शनको अध्ययन गर्नु भयो। मार्क्सले १८३५ मा पेशाको छोटोको सन्दर्भमा एउटा महत्वपूर्ण निबन्ध लेख्नु भएको थियो। त्यस निबन्धमा मार्क्सले भन्नु भएको थियो - "इतिहास त्वसैलाई महान् मानव मान्दछ, जो सामान्य लक्ष्यका लागि काम गरेर स्वयम् उच्च बन्दछ, अनुभवले सर्वाधिक सुखी मानिसका रूपमा त्यैको सुति गर्दछ, जसले बहुसंख्यक मानिसहरूका लागि सुखो सृष्टि गरेको छ।" मार्क्सको यो मान्यता अत्यतै उदात रहेको छ।

१८४१ मा मार्क्सले पिएचडी डिग्री गर्नका लागि "प्रकृतिसम्बन्धी डेमोक्राइस र एपिक्युरसका दर्शनमा भिन्नता" शीर्षकमा एउटा शोध प्रबन्ध लेख्नु भएको थियो। त्यसमा वहाँले प्राचीन युनानी नाटक "बट्टी प्रमिथियस" को क्रान्तिकारी पात्र प्रमिथियसको विशेष चर्चा गर्नु भएको थियो। प्रमिथियसको देवताहरूका विरोधी थिए र उलाई राजदोहको मुद्दा लागेको थियो। सो शोध प्रबन्धमा प्रमिथियसबारे मार्क्सले भन्नु भएको थियो - "दर्शनको इतिहासमा प्रमिथियस सर्वाधिक प्रखर सत्र र शाहीद हुन्।" यहाँ मार्क्सले प्रमिथियसको निर्भीकता, त्याग र बलिदानको उच्च मूल्याङ्कन गर्नु भएको छ। मार्क्स वास्तविक मार्क्स बन्नका लागि पेशाको छोटोका सन्दर्भमा १८३५ मा अभियन्त्र धारणा र १८४१ को शोधपत्रमा प्रमिथियसबारे प्रस्तुत विचार साँच्चे महत्वपूर्ण सेद्दान्तिक आधार बन गएका थिए।

मार्क्स पत्रकार पनि हुनुहुन्यो। उहाँ १८४२ मा राइन समाचार पत्रको सम्पादक बन्नु भयो। त्यसमा वहाँको क्रान्तिकारी जनवादप्रतिको आकर्षण स्पष्ट देखिन थाल्यो। फलत: सरकारले सुरु त्यसको सेस्परिंग गन्यो। त्यस रितिमा मार्क्सले सम्पादकपाट राजिनामा दिनुभयो। तर पनि सो पत्रिका

बन्द गरियो। त्यस पश्चात मार्क्स केही साथीहरूसित मिली आमूलवादी पत्रिका निकालका लागि पेरिस जानु भयो। त्यहाँ मार्क्स र एजेल्सको सम्पादनमा 'जर्मन फ्रान्सिसी वार्षिक पत्रिका' १८४४ मा निर्मितयो। त्यसमा मार्क्सको क्रान्तिकारी सोच स्पष्टताः मुखरित भयो। अनि प्रसियाली सरकारको आग्रहमा मार्क्सलाई पेरिसबाट निर्वासित गरियो र वहाँ ब्रेसेल्स जानु भयो।

आफ्नो बालसखा जेनी फान वेस्ट फालेनसित १८४३ मा कार्ल

सर्वहाराले दर्शनमा आफ्ना आत्मिक अस्त्रहरूको दर्शन गर्दछ।" यसपश्चात् मार्क्सले आफ्नो महत्वपूर्ण पुस्तक "१८४४ मा आर्थिक तथा दार्शनिक पाण्डुलिपिहरू" तयार पार्नु भयो। यी कृतिहरू मार्क्सवादको निर्माणमा नयाँ मोडहरू थिए। त्यसै क्रममा मार्क्स र एजेल्स मिलेर पत्रिका परिवार (१८४५), जर्मन विचारधारा (१८४५ - १८४६) जस्ता कृतिहरू तयार पारिए। यसै सिलसिलामा मार्क्सका पायरबाखसम्बन्धी निबन्ध (१८४५),

पेरिस जानुभयो। अनि त्यहाँबाट पुनः जर्मनीको कोलोन्यमा गई नयाँ राइन भयो। समाचार पत्रको सम्पादक बन्नु भयो। प्रतिक्रान्ति पश्चात् मार्क्समाथि मुद्दा चलाइयो। मुद्दाबाट छुटकारा पाएपछि उहाँलाई जर्मनीबाट निर्वासित गरियो। त्यस पश्चात् वहाँ झण्डे मृत्युपर्यन्त लण्डनमै बस्नु भयो। मार्क्सको जीवनमा पत्रकारिता, निर्वासन र क्रान्ति अभिन्न रूपमा जोडिएका छन्। त्यसै प्रक्रियामा मार्क्सले 'फ्रान्समा वर्गसंघर्ष' (१८५०), "लुई बोनापार्टको अठारौ

एजेल्सको न्यानो सहयोग पाएर त्यस प्रकारका समस्याको समाप्तना गर्नु भयो।

१८६० को दशकमा मार्क्स आन्दोलन र संगठनको फाँटमा बढी क्रियाशील हुनु भयो। कम्युनिस्ट लिंगको विघटन (१८५२) पश्चात् मार्क्स अन्तर्राष्ट्रीय कम्युनिस्ट आन्दोलनको तयारीमा जुरु भयो र १९६४ मा लण्डनमा परिलो अन्तर्राष्ट्रीयका रूपमा अन्तर्राष्ट्रीय मजदुर संघको स्थापना गरियो। यस संगठनमा मार्क्सले एकातिर फँधो, बाकुनिनसाहितको

मा इन्टरनेशनलको जेनेरल काउन्सिल न्युयोर्कमा पार्टीहरूको निर्माण गरी मजदुर आन्दोलनलाई अगाडि बढाउनु पर्ने परिस्थिति बन्यो। १८४८ देखि पेरिस कम्युनिस्ट सम्पादनका अनुभवहरूका आधारमा मार्क्सले वैज्ञानिक समाजवादको क्षेत्रमा सर्वहारा अधिनायकत्वको सिद्धान्तलाई राप्रसित सूचबद्ध तथा स्थापित तुल्याउनु भयो। त्यसै प्रक्रियामा वहाँले अवसरावादका विरुद्धको संघर्षको क्रममा आफ्नो "गोथा कार्यक्रमको आलोचना" (१८५५) तयार पार्नु भयो र त्यसमा पुँजिवाददेखि समाजवादसम्प्रकार संक्रमणकालिन अवधिका लागि सर्वहारावर्गको अधिनायकत्व अपरिहार्य हुने कुरा बताउनु भयो। मार्क्सले एजेल्सले १८८९ मा दोस्रो अन्तर्राष्ट्रीयको स्थापना गर्नु भयो।

१८१४ मा जन्मिएकी मार्क्सको पत्नी जेनीको २ डिसेम्बर १८८१ मा देहान्त भयो। त्यस पश्चात् १४ मार्च, १८८३ मा मार्क्सको लण्डनमा देहान्त भयो। कार्ल मार्क्सको समाधिमा भाषण दिँदै १७ मार्च, १८८३ मा एजेल्सले भन्नु भएको थियो - "यस ओजस्वी आत्माको महाप्रयाणले जुन अभाव पैदा भएको छ, मानिसहरूले शीघ्रै नै त्यसको अनुभव गर्नेछन्।" उनको नाम युग्यायसम्म अमर रहेछ, त्यसरी नै उनको काम पनि अमर रहेछ।"

मार्क्सको निधनपश्चात् एजेल्सले "पुँजी" को सम्पादन गर्नु भयो र तिनका बाँकी खण्डहरूलाई प्रकाशित गर्ने व्यवस्था मिलाउन भयो। मार्क्सको सहयोगमा एजेल्सले १८७८मा ड्युहरिज मतखण्डन जस्तो गहन सैद्धान्तिक कृति लेख्नु भयो। मार्क्स पश्चात् एडुगेल्सले - "परिवार, निजी सम्पत्ति र राज्यसत्ताको उत्पत्ति," लुडिगिं फायरबाख तथा क्लासिकल जर्मन दर्शनको अन्त्य" जस्ता महत्वपूर्ण कृतिहरू लेख्नु भयो। मार्क्सवादको निर्माण र विकासमा एजेल्सको महत्वपूर्ण भूमिका रह्यो। एजेल्सले मार्क्सका निर्माण अवधिमा धारा बोल्दै १८७१ मा "पेरिस कम्युन" को स्थापना गरे। यसै विषयमा केन्द्रित रहेर मार्क्सले "फ्रान्समा गृहयुद्ध" (१८७१) जस्तो महत्वपूर्ण पुस्तक लेख्नु भयो। त्यीती मात्र होइन, त्यसै अवधिमा मार्क्सले राजनीतिक अर्थशास्त्रसम्बन्धी अन्य विभिन्न पाण्डुलिपिहरूको निर्माण गर्दै "पुँजी" का लागि सामग्रीहरूलाई व्यवस्थित तुल्याउनु भयो।

१८५० यता निर्वासन जीवन यापन गर्दा मार्क्सले ढुलो आर्थिक सम्पादक भेलु पर्यो। सानी छोरी मर्दीका समयमा कफन किने पैसा नहुनु, घरभाडा रिर्न नसक्दा ढुलो अपमान सहनु पर्नु, गरिर्वा तथा अभावका कारण स्वास्थ्य स्थिति कमजोर भई बालबच्चा अकाल मृत्युको शिकार बन्नु निकै दर्दनाक विषय हुन्। परन्तु, मार्क्सले आपै उच्च मनोबल जीवनसाथी जेनीको अविचल साथ र ब्लेमेर" (१८५२) जस्ता ऐतिहासिक भौतिकवादको विकासित सम्बन्धित महत्वपूर्ण पुस्तक लेख्नु भयो। त्यसै क्रममा मार्क्स लिखित "राजनीतिक अर्थशास्त्रको समीक्षाको एक प्रयास (१८५३)" शीर्षक छ। यसै अवधिमा मार्क्सले राजनीतिक अर्थशास्त्रसम्बन्धी अन्य विभिन्न पाण्डुलिपिहरूको निर्माण गर्दै "पुँजी" का लागि सामग्रीहरूलाई व्यवस्थित तुल्याउनु भयो।

१८५० यता निर्वासन जीवन यापन गर्दा मार्क्सले ढुलो आर्थिक सम्पादक भेलु पर्यो। सानी छोरी मर्दीका समयमा कफन किने पैसा नहुनु, घरभाडा रिर्न नसक्दा ढुलो अपमान सहनु पर्नु, गरिर्वा तथा अभावका कारण स्वास्थ्य स्थिति कमजोर भई बालबच्चा अकाल मृत्युको शिकार बन्नु निकै दर्दनाक विषय हुन्। परन्तु, मार्क्सले आपै उच्च मनोबल जीवनसाथी जेनीको अविचल साथ र ब्लेमेर" (१८७१) जस्ता ऐतिहासिक भौतिकवादको विकासित सम्पादक भेलु पर्यो। सानी छोरी मर्दीका समयमा कफन किने पैसा नहुनु, घरभाडा रिर्न नसक्दा ढुलो अपमान सहनु पर्नु, गरिर्वा तथा अभावका कारण स्वास्थ्य स्थिति कमजोर भई बालबच्चा अकाल मृत्युको शिकार बन्नु निकै दर्दनाक विषय हुन्। परन्तु, मार्क्सले आपै उच्च मनोबल जीवनसाथी जेनीको अविचल साथ र ब्लेमेर" (१८७१) जस्ता ऐतिहासिक भौतिकवादको विकासित सम्पादक भेलु पर्यो। सानी छोरी मर्दीका समयमा कफन किने पैसा नहुनु, घरभाडा रिर्न नसक्दा ढुलो अपमान सहनु पर्नु, गरिर्वा तथा अभावका कारण स्वास्थ्य स्थिति कमजोर भई बालबच्चा अकाल मृत्युको शिकार बन्नु निकै दर्दनाक विषय हुन्। परन्तु, मार्क्सले आपै उच्च मनोबल जीवनसाथी जेनीको अविचल साथ र ब्लेमेर" (१८७१) जस्ता ऐतिहासिक भौतिकवादको विकासित सम्पादक भेलु पर्यो। सानी छोरी मर्दीका समयमा कफन किने प

को हन्...

प्रभावित गरेको थियो । कान्टको आप्सो आलोचनामा मार्क्सवाद-लेनिनवादका संस्थापकहरूले यो प्रदर्शित गरे कि कान्टका भान्तिहरू, अन्तर्विरोधहरू तथा असंगतिहरूका सामाजिक कारणहरू जग त्यो अवधिको जर्मन बुर्जुवा वर्गको पछाटेपन र कमजोरीमा निर्वित थियो । १९४०ै शताब्दीको अन्त र २०४०ै शताब्दीका पूर्वार्धका बुर्जुवा दर्शनिकहरूले कान्टका असंगतिहरूको उपयोग गरे र स्वयं आफ्ना प्रतिक्रियावादी सिद्धान्तहरूलाई न्यायोचित सिद्ध गर्नको लागि कान्टका अनेक गलत कथनहरूलाई ग्रहण गरे ।

स्मैश सुव्याकरको दर्शन विश्वकोशबाट

एकता...

हासिल गरेको छ । आखिर श्रमजीवी तथा उत्पीडितवार्गको अग्रदस्ताका रूपमा मार्क्सवाद-लेनिनवाद-माओवादको सर्वोच्च चेतनाद्वारा सुसज्जित मानिसहरूबाट बनेको साम्यवादी दलविना उनीहरूको मुक्ति असम्भव छ । यसको साथै त्यो अग्रचेतनाद्वारा आलोकित एकीकृत साम्यवादी दल नभइकन कुनै आदोलन वा क्रान्ति सम्पन्न हुन सक्दैन । नेपाली साम्यवादी आन्दोलनमा एकता-संघर्ष-रूपातरण कम भएको छ भने एकता-संघर्ष-फटुबाट यो बढी आक्रान्त भएको छ । हामी यो महान चाडको अवसरमा एकता-संघर्ष-रूपातरणको प्रक्रियालाई हावी बनाएर लैजाने प्रतिबद्धता जाहेर गर्दछौं ।

हाम्रो यो एकता मालेमावादी सिद्धान्तमा आधारित रहेको छ । पार्टी एकता र पार्टी निर्माणका सन्दर्भमा हामीलाई लेनिनले निर्देशन गर्नुभएको छ: “यदि तपाईंहरू एकता गर्न चाहनुहुन्छ भने आन्दोलनका व्यावहारिक उद्देश्यहरू पूरा गर्न सहमति गर्नुहोस, तर सिद्धान्तको प्रश्नमाथि कहिल्यै पनि कुनै मोलतोल हुन नदिनुहोस, सिद्धान्तको प्रश्नमाथि कुनै ‘छु’ नदिनुहोस । मार्क्सको विचार यही थियो ।”

हामीले लेनिनको यो संश्लेषणप्रति निष्ठावान रहेको क्रान्ति सूचा गर्ने उद्देश्यमा पूर्ण रूपले सहमति गरेका छौं भने मार्गीनिर्देशक सिद्धान्त मालेमावाद, क्रान्तिकारी कार्यदिशा – आम कार्यक्रम नयाँ जनवाद तथा आधारभूत कार्यक्रम वैज्ञानिक समाजवाद र साम्यवाद, क्रान्तिका बल प्रयोगको भूमिका, सर्वहारा अन्तर्राष्ट्रियतावाद, जनवादी केन्द्रीयताको संगठनात्मक सिद्धान्तमा आधारित राष्ट्रियतावाद, जनवादी केन्द्रीयताको संगठनात्मक सिद्धान्त, विद्यमान बहलवादी संसदीय व्यवस्थाको अन्त र संघीय जनगणनन्त्र नेपालको स्थापना, सर्वहारावाको अधिनायकत्व अन्तर्गत महान सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्ति जस्ता सिद्धान्तहरूप्रति कुनै मोलतोल हुन नदिन धैरू ठूलो सास्ती, हैरानी र कष्टकर जीवन बाँच्नु परिहेको महसुस गरेका छूं । क्रान्तिकारी शक्ति बलियो हुँदा जनसर्वसाधारणले समेत धैरू ठूलो सास्ती, हैरानी र कष्टकर जीवन बाँच्नु परिहेको एकताले नै यो पार्टी एकता सम्पन्न भएको घोषणा गर्दछौं ।

यस अवसरमा विभिन्न संसदीय संशोधनवादी दलहरूको भ्रममा परेका क्रान्तिकारीहरू, छारिएको रहेको स-साना समूहहरू र व्यक्तित्वहरूलाई यो ऐतिहासिक एकता प्रक्रियामा धूमीकृत र एकीकृत हुन आह्वान गर्दछौं । तपाईं हाम्रो यो एकताले नेपाली क्रान्तिको बलियो सदरमुकाम बन्ने छ र क्रान्ति सम्पन्न हुनेछ ।”

क्रान्तिकारी...

शहरमा ‘आठ घण्टा काम, आठ घण्टा आराम र आठ अण्टा मनोरञ्जन’ भने नारासहित सुरु भएको मजदुर आन्दोलनको सम्भन्नमा नेपाल सहित विश्वका करिब १ सयवटा देशले मजदुर दिवश मनाउने गरे यो पार्टी एकता सम्पन्न भएको घोषणा गर्दछौं ।

हामीले मालेमावादको पौलिकतालाई दृढातापूर्वक रक्षा गर्दै देश, काल र परिस्थिति अनुरूप यसको विकास गर्नेपर्दछ । यस सन्दर्भमा लेनिनको यो संश्लेषणलाई पनि हामीले आत्मसात गर्नेपर्दछ: “साच्चै भने हो भने मार्क्सवाद भेनेको कुनै जीवनहीन जडमूल त्रास, न त परिपूर्ण, बनिनाऊ र अनुरूपाधारको अनुसन्धानको निचोडका रूपमा सन् १८८८ मा सर्वजनिक गर्नुभएको काम्युनिस्ट धोषणा पत्र वास्तवमा आजसम्मको उत्कृष्ट विचार सर्वहारा मजदुर बाटने गर्दछ ।”

यसपाइ सन् १८८९ मा फ्रान्सको पेरिसमा गरिएको विश्वका श्रीम संगठन तथा श्रीमिक नेताहरूको बैठकले विश्वभरी श्रीमिक दिवश मनाउने निर्णय गरे । त्यसपाइ सन् १९९० देखि हरेक वर्ष मे १ तारिखका दिन मजदुर दिवश मनाउने गरिएको छ ।

नेपालको क्रान्तिकारी ट्रेड युनियनले यो दिवश भव्यरूपमा मनाउन्छ । नेपालमा विस २००७ साल देखि विराटनगरको मजदुर आन्दोलनसँगै यो दिवश मनाउन थालिएको हो ।

सोहि अनुसार क्रान्तिकारी कम्युनिष्ट पार्टी, नेपाल निकट मजदुर संगठन अखिल नेपाल क्रान्तिकारी ट्रेड युनियनमा महासंघले पनि मजदुर दिवश मनाएको हो । दिवशको अवसरमा आयोजित कार्यक्रममा क्रान्तिकारी काम्युनिस्ट पार्टी, नेपालको प्रदेश सदस्यहरूले रूपमा मगजुर आन्दोलनलाई प्रभाव पार्ने निर्णय थियो ।

पार्टी एकताको संदर्भमा अध्यक्षता गर्ने उद्देश्यमा विश्वव्यापी

विश

